

Keurslager of kattenvoer?

INTRO: Iedereen heeft wel eens een slachtrund waaraan wat mankeert. Welke mag naar de slachterij, welke naar de noodslachter en welke moet ter plekke worden afgemaakt? Een overzicht.

RUBRIEK: Thema: Vleeskwaliteit: Keurmeester beslist over lot van rund waar wat mis mee is

AUTEUR: Maria Morselt

TEKST:

Bewaking van de vleeskwaliteit vindt onder meer plaats door kwaliteitsbeoordeling van het slachtrund vlak voor het slachten. Op het moment dat de dieren bij de slachterij van de veewagen afkomen, worden ze door een RVV'er gekeurd. Deze keurmeester of keuringsdierenarts deelt de koeien in categorieën van 1 tot en met 6 in (zie schema rechtsboven). Categorie-1- en 2-dieren mogen met de gewone slachtlijn mee. Categorie-1-dieren zijn dieren waar niets mee aan de hand is. Categorie-2-dieren zijn dieren met bijvoorbeeld een ontsteking aan de onderpoot, een dikke hak die geen zwelling naar boven heeft of een verdikt klauwgewricht. Ook koeien die kreupel zijn, maar waar boven de voorknie of boven de hak geen afwijkingen zijn waar te nemen, mogen met de gewone slachtlijn mee. Ze moeten wel zelfstandig de laadklep af kunnen lopen. Koeien met een uierontsteking mogen mee als ze niet ziek zijn en geen koorts hebben.

Koeien die gezond ogen, maar waar een stuk nageboorte uithangt, mogen niet mee. De nageboorte kan namelijk de slachtlijn bezoedelen en zo de volgende koeien besmeuren. Hetzelfde geldt voor koeien met een abces, ook met een klein abces op de ruggenwervels. Zij kunnen geweigerd worden bij de reguliere slachtplaats. Als bij het doormiddenzagen van het karkas het abces wordt geraakt, zijn namelijk de zaag en het karkas besmeurd. Een afwijking aan de ondervoet is geen probleem, onderpoten worden afgezaagd en zo leidt een abces of ontsteking aan de ondervoet dus niet tot bezoedeling van het karkas of de slachtlijn.

Categorie-2-dieren mogen ook op een noodslachtplaats geslacht worden.

Dieren in categorie 3 tot en met 6 mogen alleen naar de noodslachtplaats.

Noodslachtplaats

Van de koeien die op de bijzondere ofwel noodslachtplaats geslacht worden, komt ongeveer de helft van een gewone slachtplaats. Deze koeien zijn er bij de levende keuring uitgehaald, omdat ze in categorie 3 of hoger zaten. De andere helft komt rechtstreeks van het rundveebedrijf.

Karkassen van koeien die op de noodslachtplaats worden geslacht, worden altijd door een keuringsdierenarts geïnspecteerd. Afhankelijk van zijn bevindingen beslist hij of het karkas naar een laboratorium gaat voor onderzoek. Er wordt dan een bacteriologisch onderzoek en een onderzoek naar residuen gedaan. Is een van deze onderzoeken positief, dan gaat het dier direct naar de destructie. Dit geldt ook voor koeien die een oormerk missen.

Categorie-3-dieren zijn dieren die niet ziek zijn, maar een lokale afwijking hebben. Daarmee wordt bezoedeling van de slachtlijn geriskeerd. Een deel van de koeien die op de noodslachtplaats geslacht worden, komt liggend aan. Dit zijn automatisch categorie-4-dieren. Dit zogeheten wrak vee mag alleen vervoerd worden als ze niet lijden door het vervoeren. Ze worden op de veewagen geladen met een brancard; een plaat waar de koe opgelegd wordt om haar de wagen in te trekken. Als de dieren bij de slachterij aankomen, worden ze na levende keuring in de veewagen bedwelmd en geslacht.

Dan de categorie-5-dieren. Deze zijn op de boerderij of elders levend gekeurd door de dierenarts, ter plekke geschoten en verbloed en worden vervolgens naar de noodslachtplaats gebracht. Het gaat hier om dol geworden runderen of runderen die te veel lijden tijdens het transport, zoals dieren met een gebroken poot en dieren die in nood gedood worden, omdat ze het slachthuis niet levend meer halen.

Categorie-6-dieren zijn dieren die in nood gedood worden wegens ernstige ziekte. Ze kunnen echter beter geëuthanaseerd worden, want de kans op goedkeuring van het karkas is nihil.

Consumptie, diervoeder of destructie

Uiteindelijk wordt het vlees goedgekeurd voor menselijke consumptie óf bestemd voor verwerking als diervoeder óf het gaat naar de destructie. In het eerste geval kan het goedgekeurd worden onder voorwaarden, bijvoorbeeld voor worstverwerking.

Een karkas kan ook gedeeltelijk worden goedgekeurd. Het wordt dan uitgebeend. Dit wordt bijvoorbeeld gedaan bij koeien die hebben gelegen. Doorligplekken worden dan weggesneden. Ook koeien die zijn getakeld met een heupklem hebben meestal kneuzingen rond de heupknobbels die weggesneden moeten worden. Anders wordt het bij koeien die al langer - op een harde ondergrond- hebben gelegen. De kneuzingen kunnen dan gaan ontsteken. De ontsteking kan zich verspreiden naar de omgeving. Dan is er een verhoogd risico op afwijkend vlees en op een positief bacteriologisch onderzoek. Vlees van dieren die veel stress hebben of hebben gehad, is nat. In een aantal gevallen kan het karkas stinken, is de zuurtegraad afwijkend of is het vlees te droog. Dit is te zien bij koeien die al langer ziek zijn, onvoldoende eten en drinken, een darmafsluiting hebben of runderen met ernstige diarree. Een karkas dat stinkt, gaat weg voor destructie. Nat vlees, droog vlees en vlees met een afwijkende zuurtegraad zijn niet geschikt voor menselijke consumptie. Toch is dit vlees niet gevaarlijk. Het bevat geen resten van medicijnen of bacteriën. Dit vlees kan worden verwerkt in honden- en kattenvoer.

Bijschrift figuren:

Op naar de slachterij. Daar beoordeelt een keuringsarts de vleeskwaliteit.

TIP: Formulier voor noodslacht

TEKST: Denk aan het invullen van speciale noodslachtformulieren. Deze moeten gebruikt worden bij transport van dieren die buiten het slachthuis bedwelmd en verbloed zijn. Hierop staan eventuele behandelingen en de reden van de speciale noodslacht. Deze formulieren moeten ondertekend zijn door de eigenaar en de dierenarts die het dier gedood heeft.

TIP: Ruime wachttijd

TEKST: Houd een ruime wachttijd aan voor dieren die behandeld zijn met medicijnen. Zeker als de behandeling langdurig is geweest of als de dosering aan de hoge kant was. Zieke dieren hebben vaak een vertraagd metabolisme. Dat wil zeggen dat organen zoals de lever en de nieren trager werken. De wachttijd van medicijnen kan daardoor langer worden.

TIP: BSE-test

TEKST: Houdt er rekening mee dat op een noodslachtplaats alle dieren ouder dan 24 maanden én alle dieren die hersenverschijnselen vertonen, worden getest op BSE. Het risico is daar namelijk groter. Op een gewone slachtplaats worden alle dieren ouder dan 30 maanden getest. De kosten van de BSE-test bedragen ongeveer E40.